

UZASADNIENIE

Dnia 12 listopada 2025 roku, do Rady Miasta Gdańska, wpłynęła petycja w sprawie podjęcia przez Radę Miasta Gdańska działań zmierzających do realnej i skutecznej ochrony terenu Optywu Motławy poprzez:

- 1) powołanie - w terminie do 3 miesięcy - zespołu przyrodniczo-krajobrazowego na tym terenie przez podjęcie uchwały w trybie art. 44 ust. 1 w zw. z art. 43 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (UOOP), a także przez wprowadzenie w tej uchwale wszystkich zakazów wymienionych w art. 45 ust. 1 UOOP jako obowiązujących na tym terenie;
- 2) odpowiednie ukształtowanie prac planowanych na tym obszarze poprzez:
 - a) realizację zadania DM 16 pn. „*Park Optywu Motławy (POM)*” oraz zadania DM 15 pn. „*Zagospodarowanie obszaru dawnej zajezdni tramwajowej na Dolnym Mieście w Gdańsku*”, umieszczonych w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Gdańska na lata 2017-2030 (przyjętym uchwałą Rady Miasta Gdańska z dnia 28.08.2025 r. nr XVIII/3 80/25) w taki sposób, aby były one zgodne z zasadami ochrony i zakazami wprowadzonymi dla ww. zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, w tym przede wszystkim wstrzymanie realizacji celu publicznego jakim jest zagospodarowanie terenu bastionu Wysok i Wilk z zadania DM 16 do czasu podjęcia uchwały o utworzeniu zespołu;
 - b) wykluczenie dalszych większych inwestycji dotyczących „rekreacji”, które obniżałyby walory przyrodnicze miejsca oraz zacierają tkankę historyczną, w szczególności tych, które wiążą się z likwidacją siedlisk gatunków chronionych, zmniejszają powierzchnię biologicznie czynną, zmieniają funkcję terenu; uwzględnianie w tym zakresie zaleceń z audytu krajobrazowego dla województwa pomorskiego;
 - c) uwzględnianie w dalszych ewentualnych działaniach - jeśli miałyby się tam odbywać - ochrony przyrody jako celu nadrzędnego,
 - d) zobowiązanie Prezydenta Miasta Gdańska do tego, aby - w zakresie w jakim będzie to konieczne dla realizacji celów wymienionych podpunkcie pierwszym oraz podpunkcie drugim a-c powyżej - występowała z wnioskiem do inwestora prywatnego o modyfikację zapisów umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym dla przedsięwzięcia „*Zagospodarowanie obszaru dawnej zajezdni tramwajowej na Dolnym Mieście w Gdańsku*”.

W toku prac Komisji ds. Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miasta Gdańska, wpłynęła odpowiedź zastępczyni Prezydenta Miasta Gdańska, Emilii Łodzińskiej, w której wskazano, że:

1. Zgodnie z definicją zawartą w art. 43 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 13), zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi mogą zostać fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne. Dane, którymi dysponuje Wydział Ekologii i Energetyki (WEiE) potwierdzają, że Optyw Motławy jest obszarem cennym i wyróżniającym się pod kątem przyrodniczym, co predestynuje go do objęcia ochroną jako zespół przyrodniczo-krajobrazowy.

Proces ustanawiania obszarowej formy ochrony przyrody, jaką jest zespół przyrodniczo-krajobrazowy, wymaga uzgodnienia pod kątem planistycznym oraz wytyczenia przyszłych kierunków ochrony i zagospodarowania terenu. Najważniejszym efektem tego etapu jest uzgodnienie przebiegu granicy planowanego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego. Przy powoływaniu zespołu Optywu Motławy konieczne jest skoordynowanie działań m.in. z Biurem Rozwoju Gdańska, Biurem Architekta Miasta, Dyrekcją Rozbudowy Miasta Gdańska, Gdańskimi Wodami, Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Gdańsku, Pomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Gdańsku. Wobec powyższego, WEiE nawiązało ścisłą współpracę z Biurem Rozwoju Gdańska w celu koordynacji dalszych działań. Ponadto, ustanawianie form ochrony przyrody nie podlega przepisom Kodeksu postępowania administracyjnego, w szczególności terminom załatwiania spraw. Postępowania te mają charakter indywidualny i jednostkowy - nie są postępowaniami administracyjnymi, które kończą się wydaniem decyzji administracyjnej.

W związku z powyższym, nie ma możliwości powołania zespołu przyrodniczo- krajobrazowego „Opływu Motławy” we wskazanym w petycji terminie 3 miesięcy. Wskazano jednocześnie, że WEiE uczestniczył w konsultacjach prowadzonych przez Biuro Architekta Miasta dotyczących Parku Opływu Motławy, a raport z ww. konsultacji zostanie wykorzystany przy dalszych pracach nad powołaniem zespołu przyrodniczo-krajobrazowego.

2. Nie przewiduje się wstrzymania realizacji celu publicznego pn. „Zagospodarowanie zielonych terenów rekreacyjnych Bastionu Wilk i Bastionu Reduta Wyskok”, objętego umową Partnerstwa Publiczno - Prywatnego i wykonywanego w ramach przedsięwzięcia DM15 pn. „Zagospodarowanie obszaru dawnej zajezdni tramwajowej na Dolnym Mieście w Gdańsku”.

W efekcie realizacji przedsięwzięcia DM16 pn. „Park Opływu Motławy (POM) w procesie programowania i projektowania partycypacyjnego” został opracowany raport podsumowujący proces partycypacyjny wraz z wytycznymi do realizacji przyszłych projektów i inwestycji w obszarze Opływu Motławy. Raport, oparty na zidentyfikowanych w toku konsultacji potrzebach użytkowników terenu, zawiera rekomendacje dotyczące sposobu użytkowania, zagospodarowania oraz ochrony Opływu Motławy. Przedstawione wyniki oraz rekomendacje, z uwzględnieniem wytycznych Gdańskiego Zarządu Zieleni i Biura Architekta Miasta, w szczególności w zakresie bezpieczeństwa oraz dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, posłużą Partnerowi Prywatnemu do opracowania docelowej koncepcji zagospodarowania Bastionów Wilk i Reduta Wyskok. Wobec powyższego, przedstawiona w maju koncepcja zagospodarowania bastionów zostanie zmodyfikowana m.in. poprzez rezygnację z części planowanych aktywności. Sposób realizacji celu publicznego „Zagospodarowanie zielonych terenów rekreacyjnych Bastionu Wilk i Bastionu Reduta Wyskok” zostanie dostosowany do wytycznych i rekomendacji Biura Architekta Miasta oraz Gdańskiego Zarządu Zieleni, zgodnie z akapitem wyżej, jednocześnie, dostosowanie to nie pociąga za sobą konieczności wprowadzania zmian do obowiązującej umowy.

Na posiedzeniu Komisji ds. Skarg, Wniosków i Petycji, w dniu 3 marca 2026 r., obecni byli przedstawiciele podmiotów wnoszących petycję, którzy przedstawili postulaty zawarte w petycji.

Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r., poz. 870) petycja złożona do organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego jest rozpatrywana przez ten organ.

Rada Miasta Gdańska uwzględnia przedmiotową petycję w zakresie potrzeby powołania zespołu przyrodniczo- krajobrazowego na terenie Opływu Motławy.

Doręczenie Prezydentowi Miasta Gdańska niniejszej uchwały oraz petycji jest niezbędne, albowiem Rada Miasta Gdańska wyraża oczekiwanie, aby organ wykonawczy Miasta Gdańska – Prezydent Miasta Gdańska podjął prace nad przygotowaniem projektu uchwały w sprawie powołania zespołu przyrodniczo - krajobrazowego na terenie Opływu Motławy.

Mając na względzie powyższe okoliczności konieczne i zasadne jest podjęcie niniejszej uchwały.

WNIOSKODAWCA:

Komisja ds. Skarg, Wniosków i Petycji
Rady Miasta Gdańska
- za Komisję
Przewodniczący
Cezary Śpiewak-Dowbór

OPINIA PRAWNA:

Radca Prawny
Grzegorz Jakubowski